

VIII.

De europæiske Seddelbankers Metalbeholdninger og Seddelcirkulation.

I en sammenlignende Oversigt over »Les valeurs mobilières«, som den bekendte franske Finansstatistiker Alfred Neymarck har udarbejdet, findes en Sammenstilling af de europæiske Seddelbankers Guldbeholdninger, Sølvbeholdninger og Seddelcirkulation ved forskellige Tidspunkter. En Sammenlægning af Summerne for de enkelte Lande giver følgende Tal:

	Guldbeholdning Mill. Fr.	Sølvbeholdning Mill. Fr.	Seddelcirkulation Mill. Fr.
Decbr. 1890	4589	2335	13276
— 1895	7637	2456	15900
— 1900	8160	2602	15831
— 1905	9663	2717	18965
— 1908	12079	2882	20839
Maj—Juni 1909	13005	3034	19229

Medens der i 1890 overfor en samlet Metalbeholdning (Guld og Sølv tilsammen) af 6924 Mill. Fr. stod en Seddelcirkulation af 13276 Mill., var der i 1909 en Metalbeholdning af 16039 Mill. Fr. overfor 19229 Mill. Fr. i Sedler.

IX.

Hvad tyske Aviser indeholder.

En Tysker, Paul Stoklossa, har paataget sig det møjsommelige Arbejde at undersøge, hvortil Pladsen i hans Fædrelands store Dagblade anvendes.

Undersøgelsesmateriale er 30 Dagblade (13 berlinske og 17 Provinsblade). Udvalget er foretaget saaledes, at

der for det første er taget de 10 Blade, der udkommer mindst 13 Gange ugentlig, og at der dernæst af dem, der udkommer 12 Gange ugentlig, er valgt de 20, der har de største Oplag.*)

Undersøgelsesperioden strakte sig over en Uge, nemlig Dagene 23.—29. August (1909?), altsaa i »Agurketiden«, da de politiske Stridigheder var traadt i Baggrunden og ikke krævede mere Plads end normalt.

Ved Linieoptælling (for Annonceafdelingernes, Børsafdelingernes og Feuilletton'ernes Vedkommende ved Udmaaling af Pladsen efter Petit-Linier) blev det nu undersøgt, hvor stor en Del af Bladets Omfang der beslaglagdes af Stof, henhørende til hver af de 15 Grupper, der omtales nedenfor.

Resultaterne af Undersøgelsen er offentliggjorte i »Zeitschrift für die gesamte Staatswissenschaft« 1910, 3. Hefte. Vi skulle anføre et Par af Hovedtallene.

De 30 Aviser omfattede i Undersøgelsesugen 1,688000 Liniers Plads, som fordelte sig temmelig nøje med Halvdelen paa de 13 Berlinerblade og Halvdelen paa de 17 Provinsblade. Baade i Hovedstads- og Provinsbladene optog Annoncerne lidt over en Tredjedel af Pladsen. Iøvrigt var Fordelingen for samtlige Blade saaledes som nedenfor anført (Grupperne ere ordnede efter aftagende Størrelse):

(Se omstaaende Tabel).

At en Tredjedel af Bladenes Plads optages af Annoncer, synes ret moderat. Det er jo en bekendt Sag, at Abonnementsbetalingen — selv for de Blade, der udgaa i store Oplag — kun kan dække en Brøkdal af Omkostningerne. For enkelte Blades Vedkommende optager Annoncerne da ogsaa langt mere end en Tredjedel

*) Ofte end 13 Gange ugentlig udkommer følgende tyske Blade: Schlesische Zeitung (18 Gange), Berliner Local-Anzeiger (19 Gange), Kölnische Volkszeitung (19 Gange) og Kölnische Zeitung (24 Gange).

Annoncer.....	34,36	0/10
Handels- og Børsfetterretninger.....	21,39	—
Indenlandske politiske Efterretninger.....	9,81	—
Underholdningslitteratur.....	6,29	..
Udenlandske politiske Efterretninger.....	5,28	—
Forbrydelser, Ulykkestilfælde, Skandaler...	4,81	—
Forskelligt (lokalt) Nyt.....	4,51	—
Sport, Jagt.....	2,81	—
Videnskab.....	2,55	—
Ledende Artikler om indenlandsk Politik..	1,84	—
Teater og Koncerter m. v.....	1,80	—
Kunstmeddelelser.....	1,43	—
»Nyttige Meddelelser«.....	1,07	—
Rejseskildringer.....	1,01	—
Vandstandsmeddelelser.....	0,83	—
Ledende Artikler om udenlandsk Politik...	0,77	—
	100,00	—

af Pladsen (»Berliner Tageblatt« og »Berliner Lokal-Anzeiger« 54 0/10).

Mere paafaldende synes det, at der indrømmes Handels- og Børsfetterretninger over en Femtedel af Bladenes Plads. For de specielle Handelsblade stiger Procenten for denne Afdeling naturligvis langt højere (»Berliner Børsen-Zeitung« 56 0/10, »Berliner Børsen-Courier« 57 0/10); men selv et Blad som »Kölnische Zeitung« anvender dog 21 0/10 af sit Omfang til Handels- og Børsfetterretninger. Det paastaas desuden, at Børsafdelingen er den, der er bedst betjent fra Redaktionernes Side, ligesom en stor Del af det avislæsende Publikum alene interesserer sig for de nøjagtige objektive Meddelelser, Bladet bringer i denne Afdeling.

Af de øvrige Afdelinger skal vi fremhæve følgende.

Den indenlandske Politik optager lidt over 11 0/10 af Bladenes Plads (heraf knap 2 0/10 til »ledende Artikler«). Udlandets Politik maa nøjes med 6 0/10 (hvoraf kun 3/4 0/10 er indrømmet »Ledere«). Videnskab, Kunst, Teater m. v. faar omtrent 6 0/10 af Pladsen, Underholdningslitteraturen og Rejseskildringer beslaglægger noget over 7 0/10. Under

»Nyttige Meddelelser« (lidt over 1 %) er indbefattet Recepter, Opskrifter, Lægeraad, »Brevkasse«-Meddelelser osv. Rubriken Vandstandsmeddelelser (der iøvrigt ogsaa omfatter Vejrberetninger) er karakteristisk for Aviserne i et Land, hvor Flodtrafiken spiller en saa betydelig Rolle som i Tyskland.

Betegnende for Smagsretningen hos det avislæsende Publikum i vor Tid er det, at Rubrikerne Sport, Jagt, Forbrydelser, Ulykkestilfælde, Skandaler samt »Forskelligt (lokalt) Nyt« tilsammen optage 12 % af Bladenes Plads eller mere end der indrømmes Indlandets Politik. Blot i Løbet af en enkelt Uge (12 Numre) havde et ellers saa adstadigt Blad som »Vossische Zeitung« 2000 Linier Sport og Jagt, 3000 Linier Forbrydelser, Ulykkestilfælde og Skandaler og 4000 Linier »lokalt Nyt«.

X.

Guldproduktionen.

Verdens Guldproduktion i 1909 angives af »Economist« til 674336 kg, godt 10000 kg mere end det foregaaende Aar.

Guldproduktionen har aldrig noget Aar været saa stor som i 1909. I de første 40 Aar af det 19. Aarhundrede udgjorde den mellem 10000 og 20000 kg aarlig. I Fyrrerne steg Produktionen til over 50000 kg i aarligt Gennemsnit, i Halvtredserne var den næsten 200000 kg aarlig, faldt saa atter noget, men udgjorde dog i Tiden op til 1890 mellem 150000 og 200000 kg. Derefter begynder med Opdagelsen af de rige Miner i Transvaal og senere i de Forenede Staters nordlige Egne en ny Opgangsperiode, der kun afbrydes under den sydafrikanske Krig. I 1892 var den producerede Guld- mængde over 200000 kg, i 1895 over 300000, i 1898